

<https://interscience.uz/>

ISSN 2181-1709 (P)

ISSN 2181-1717 (E)

SJIF: 3.805 (2021)

2023/7

**TA'LIM VA
INNOVATION
TADQIQOTLAR**

**ОБРАЗОВАНИЕ И
ИННОВАЦИОННЫЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ**

**EDUCATION AND
INNOVATIVE
RESEARCH**

TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR
ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH

№7/2023

IYUL-2

Muassis: Buxoro davlat universiteti Fan va ta'lim MChJ	13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
Bosh muharrir: Ma'murov Bahodir Baxshullayevich	Abdullayeva Sh. S. O'yin texnologiyalari oliy kasb-ta'limni modernizasyon shartlarida loyihalari ta'lim elementi sifatida	7
Jamoatchilik kengashi raisi: Xamidov Obidjon Xafizovich, Buxoro davlat universiteti rektori	Atayeva G. I. Oliy ta'limning o'quv jarayonini raqamlashtirish	13
Tahririyat kengashi raisi: Maxmudov Mels Hasanovich	Avulxairov F. O'. Oilada sog'lom turmush tarzini shakllantirish borasidagi sharq allomalarining qarashlari	19
Mas'ul kotib: Akramova Gulbahor Renatovna	Alimova M. A. Ona tili va o'qish savodxonligi darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	24
Texnik muxarrir: Davronov Ismoil Ergashevich	Azimova F. X. Neft-gaz sanoatiga oid terminlar tipologiyasi o'qitish jarayonida	28
Tahririyat manzili: Buxoro shahar, Q.Murtazoyev ko'chasi, 16-uy	Azimova N. S. Teaching foreign languages using innovative interactive methods in the lessons	37
Telefon: +998(90)744-00-22	Azimova M. B. Tasviriy san'at o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish	43
E-mail: eirjurnal2020@gmail.com	Айтмуратов Б. Т. Умумтаълим мактабларида “Халқ хунармандчилиги” машғулотларининг замонавий таълим технологиялари асосида амалга оширилиши	46
Jurnalning elektron sayti: www.interscience.uz	Атамурадов Ж. Ж. Ихтисослаштирилган спорт мактабларида масофавий таълим элементларидан фойдаланиш	54
Jurnal OAK Rayosatining 2021 yil 30 sentyabrdagi 306/6-son Qarori bilan PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA, FILOLOGIYA, TARIX FANLARI bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ruxsatiga kiritilgan	Ахмедов М.У. Таълим сифати ва таълим сифати менежментига замонавий ёндашувлар	59
Bosishga ruxsat etildi: 28.02.2023 y. Qog'oz bichimi 60x84 1/8. b/t.12,5. Buyurtma raqami 1.23	Botirova X. T. O'zbek xalq cholg'u ijrochilik san'ati vositasida o'quvchi - yoshlarni ma'naviy-ahloqiy tarbiyalash tizimini rivojlantirish mazmuni.	67
«FAN VA TA'LIM» nashriyotida chop etildi. Buxoro shahar	Djabbarova D. G. Ingliz tili darslarida o'yin texnikalari	73
Jurnal 28.07.2021 yilda 9305 raqami bilan O'zbekiston Ommaviy axborot vositalari davlat ro'yxatidan o'tgan	Djumanazarova Z. K. Bo'lajakiqtisodiyot fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini shakllantirish	78
Jurnal 2020 yilda tashkil topdi va 2 oyda 1 marta chop etildi. 2021 yil noyabr oyidan boshlab har oyda 1 marta o'zbek, rus va ingliz tillarida chop etiladi	Ergasheva M. T. Табиий фанларни халқаро баҳолаш дастури талаблари асосида ўқитишнинг инновацион методлари	83
«Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar» xalqaro ilmiy-metodik jurnalidan ko'chirib bosish tahririyatning roziligi bilan amalga oshiriladi		
Maqolada keltirilgan faktlarning to'g'riligi uchun muallif mas'uldir		

Gafurova M.Yu. Azimova A.Sh.Kreativ yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalar tafakkurini rivojlantirish metodikasi	89
G'ofurov A. U. Bo'lajak jismoniy tarbiya fani o'qituvchilarining sport turizmiga oid bilimlarini rivojlantirishning pedagogik asoslari	94
Hoshimov I. Tarixiy-madaniy milliy merosdan foydalanish – umumiy o'rta maktab ta'limi tizimidagi ta'lim omili sifatida	102
Ibragimova Sh. O. Sinergetik yondashuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining darsga nisbatan masuliyatli munosabatini rivojlantirish	108
Islamov S. M. Issues of education of work on yourself and independent activity	115
Izbullayeva G. V. Didaktik asarlarda ma'naviyatli shaxsni tarbiyalash mohiyati	119
Jo'rayev V. Ijtimoiy-madaniy tadbirlar maydonida boshqaruv xodimlarning yetakchiligini shakllantirishning konseptual tahlili	132
Kaxarova G. S. Xalq qo'shiqlari vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish texnologiyalari	141
Mahmudova Ch. I. Talabalarda geografik obyekt va joy nomlarini to'g'ri qo'llay olish kompetensiyasini rivojlantirishda ajdodlar ilmiy merosidan foydalanishning zarurati	145
Маманазарова Н. К. Таълим муассаса рақобатбардошлигини оширишда таълим хизматлари сифатининг аҳамияти	150
Mo'minov F. I. Blokli-modul asosida yosh futbolchilar mashg'ulot jarayonlarini rejalashtirish	158
Muratova S.A. O'quvchilarning musiqiy-adabiy didini rivojlantirishda tadbirlarning o'rni	165
Musayeva U. R. O'quvchilarning kasbiy kompetentligini baholashni tadqiq qilishning nazariy asoslari	172
Мирзаева Ш. Р. Исследование взаимосвязи эмоционального интеллекта с копинг-стратегиями у студентов-медиков	178
Norqulova D. U. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida kasbiy kompetensiyani rivojlantirishning pedagogik-psixologik jihatlarini	191
Nuradilova A. D. Didaktik o'yinlarning boshlang'ich sinf o'quvchilari bilimini mustahkamlashga ta'sirini	197
Nurullayev A.R., Azimova A.Sh. Maktabgacha yoshdagi bolalar tafakkurini rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari	203
Nurulloyev L. L. 3- sinf qiz bolalarning umumiy jismoniy tayyorgarligi ko'rsatkichlari dinamikasi	208
Nazarov T. T. Talabalarning didaktik jarayonlarini loyihalash qonuniyatlari	216

Pirnazarov S. M., Urazbaev D. S. Qoraqalpoq teatrining shakllanib rivojlanishida chet va milliy dramaturgiyamizning sintezlashuvi	225
Qosimova N. S. Talim tizimida talabalarning intellektual va shaxs sifatida rivojlanishini aniqlashda tizimlashtirilgan psixologik testlar	231
Qurbonov J. A. Ijtimoiy-gumanitar yo‘nalish bo‘lajak o‘qituvchilarining intellektual madaniyatini rivojlantirishning pedagogik jihatlari	239
Rajabov T. I. O‘zbek musiqa folklorini o‘rgatish jarayonini takomillshtirish imkoniyatlari	247
Raximova M. N. Fortepiano asarlarida ijrochilik mahoratini oshirishda texnik uslublardan foydalanish	257
Ro‘ziev R. R. Yong‘in xavfsizligi fanida masofaviy o‘qitish texnologiyalarini takomillashtirish	261
Ro‘ziyeva D. S. Kontekst o‘qitish texnologiyasi asosida kasbiy kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari	268
Rustamova N. R. Principles of vitagenic education for adults	275
Suvonov Q. Y. Sohibqiron amir temurning jangovorlik faoliyatida harbiy va jismoniy mashqlar uyg‘unligi	280
Turaboyeva K. E. O‘yin oliy ta‘limda interfaol ta‘lim uslubi sifatida	284
Turayev X. A. “Ubiquitous learning” ta‘lim texnologiyasi asosida chizmachilik darslarini tashkilga oid metodik tavsiyalar	295
Umaraliyeva M. Umumiy o‘rta ta‘lim o‘qituvchilarining inklyuziv kompetentligini rivojlantirish tamoyillari	303
Khaydarov Kh. F. Impact of the internet technologies of virtual reality on the educational process	310
Xusnidinova N. A. Solidworks dasturi va uning imkoniyatlaridan chizma geometriya darslarida foydalanishning afzalliklari	314
Хусанов Б. Оилаларда ўсмир ёшларни ижтимоий-маънавий тарбиялашнинг ижтимоий-сиёсий асослари ва методологияси	320
Ziyayeva X. I. O‘zga tilli guruhlarda izchil rus nutqida keys shakllaridan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishning psixologik va pedagogik asoslari	325
Шокирова М., Рахимов Д. Использование игр для продвижения иностранного языка и развития коммуникативных навыков	331

Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar

JAMOATCHILIK KENGASHI A'ZOLARI

- Djurayev Risboy Haydarovich*, pedagogika fanlari doktori, O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi akademigi
Shamsutdinov Rustambek Temirovich, Andijon davlat universiteti professori, O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan madaniyat hodimi, tarix fanlari doktori
Majidov Inom Urushevich, texnika fanlari doktori, professor. O'zbekiston milliy universiteti.
Olimov Qahramon Tanzilovich, pedagogika fanlari doktori, professor. A.I.Gersman nomidagi Rossiya davlat pedagogika universiteti Toshkent filiali
Tadjixodjayev Zokirxo'ja Abdusattorovich, texnika fanlari doktori, professor
Musurmonova Oyniso, pedagogika fanlari doktori, professor
Safarova Rohat G'aybulloevna, pedagogika fanlari doktori, professor, T.N.Qori-Niyoziy nomidagi O'zbekiston pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti.
Ibragimov Xolboy Ibragimovich, pedagogika fanlari doktori, professor. O'zbekiston jaxon tillari universiteti

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

XORIJ OLIMLARI

- Artamonova Yekaterina Iosifovna*, pedagogika fanlari doktori, professor, Moskva davlat pedagogika universiteti, Xalqaro pedagogika fanlari akademiyasining prezidenti
Yemlyanova Irina Yevgenyevna, pedagogika fanlari doktori, professor. Janubiy-ural davlat ijtimoiy-pedagogika universiteti. Rossiya
Kuzmenko Galina Anatolevna, pedagogika fanlari doktori, professor. Moskva davlat pedagogika universiteti, Jismoniy tarbiya, sport va salomatlik instituti
Safaraliyev Bozor Safaraliyevich, pedagogika fanlari doktori, professor. Chelyabinsk davlat akademiyasi
Kulishov Vladimir Vasilevich, pedagogika fanlari doktori, professor. Davlat iqtisodiyot va texnologiya universiteti prorektori, Krivoy Rog, Ukraina
Lazarenko Irina Rudolfovna, pedagogika fanlari doktori, professor. Altay davlat pedagogika universiteti rektori, Rossiya
Filippova Oksana Gennadevna, pedagogika fanlari doktori, professor. Janubiy-ural davlat ijtimoiy-pedagogika universiteti. Rossiya
Xristo Kyuchukov, pedagogika fanlari doktori. Umumiy tilshunoslik va psixolingvistika professori. Berlin Erkin universiteti, Turkologiya instituti.
Xalqaro psixolingvistika va Sotsiolingvistika jurnali asoschisi va muharriri, Germaniya
Kumskov Mixail Ivanovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor. M.V. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti
Maksimenko Sergey Dmitriyevich, akademik, psixologiya fanlari doktori, professor. Ukraina Milliy pedagogika fanlari akademiyasining akademigi
Padalka Oleg Semenovich, pedagogika fanlari doktori, professor. M.P. Dragomanova nomidagi pedagogika milliy universiteti, Ukraina
Hazretali Tursun, tarix fanlari doktori, professor, Xoja Ahmad Yassaviy nomidagi xalqaro qozoq-turk universiteti professori
Mamedova Irada, tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent, Ozarbayjon Milliy akademiyasi Tarix instituti bo'lim boshlig'i
Timur Xo'jao'g'li, tilshunos va adabiyotshunos olim. Michigan universiteti professori (AQSh)
Nurettin Hatunoglu Doç. Dr. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü (Turkiya)
Mullodjanov Sayfullo Kuchakovich, tarix fanlari doktori, professor. Tojikiston milliy universiteti
Gushko Sergey Vladimirovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor. Davlat iqtisodiyot va texnologiya universiteti prorektori, Krivoy Rog, Ukraina

O'ZBEKISTON OLIMLARI

TARIX FANLARI

- Inoyatov Sulaymon Inoyatovich*, tarix fanlari doktori, professor. Buxoro davlat universiteti
Rajabov Qahramon Kenjayevich, tarix fanlari doktori, professor. O'zbekiston Fanlar akademiyasi Tarix instituti yetakchi ilmiy xodimi
Rashidov Oybek Rasulovich, tarix fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti

FILOLOGIYA FANLARI

- Madjidova Ra'no Urishevna*, filologiya fanlari doktori, professor. O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti
Sharipova Laylo Frunzeyevna, filologiya fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti
Nigmatova Lolaxon Xamidovna, filologiya fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti
Yusupova Hilola O'ktamovna, filologiya fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro muhandislik-texnologiya instituti
Ro'ziyeva Mohichehra Yoqubovna, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doyrtori (PhD), dotsent. Buxoro davlat universiteti

PEDAGOGIKA FANLARI

- Tolipov O'tkir Qarshiyevich*, pedagogika fanlari doktori, professor. Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti.
Olimov Shirinboy Sharofovich, pedagogika fanlari doktori, professor. Buxoro davlat universiteti
Jo'rayev Husniddin Oltinboyevich, pedagogika fanlari doktori, dotsent. Buxoro davlat universiteti
Tilavova Matlab Muxammadovna, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat universiteti
Sohibov Akram Rustamovich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Qarshi davlat universiteti
Umarov Baxshullo Jo'rayevich, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat universiteti
Hasanova Gulnoz Qosimovna, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent. Buxoro davlat universiteti
Inoyatov Abdullo Shodiyevich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dotsent. Buxoro davlat universiteti

PSIXOLOGIYA FANLARI

- Umarov Baxriddin Mingbayevich*, psixologiya fanlari doktori, professor. Toshkent davlat pedagogika universiteti
Bafayev Muxiddin Muxammadovich, psixologiya fanlari buyicha falsafa doktori (PhD). Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti

IQTISODIYOT FANLARI

- Kurolov Kobuljon Kulmanovich*, iqtisodiyot fanlari doktori, professor. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi direktori
Mamanazarov Abdulkakim Bozorovich, iqtisodiyot fanlari fan nomzodi, dotsent. Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti Toshkent filiali

FALSAFA FANLARI

- Namozov Bobir Bahriyevich*, falsafa fanlari doktori (DSc). Buxoro davlat universiteti

SIYOSIY FANLAR

- Jumayev Rustam G'aniyevich*, siyosiy fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent. Buxoro davlat universiteti

BIOLOGIYA FANLARI

- Artikova Hafiza To'yumurodovna*, biologiya fanlari doktori, dotsent. Buxoro davlat universiteti

o'quvchilarning baxslashuvda faol ishtirok etishini ta'minlovchi o'qitish uslubidir. Bu uslubdagi foydalanish tanqidiy tafakkurni rivojlantiradi. O'quvchi o'z nuqtai nazarini rad etishi kerak. Baxs haqiqatni yuzaga keltirgani bois o'qituvchi sinfni ikki guruxga bo'lgan xolda munozarani atayin avj oldiradi (guruxlarga birbiriga zid nuqtai-nazarlarni aytadi, baxsli topshiriqlar beradi). Bu usul yozma xolda olib borilsa, yozma debatlar bo'ladi. Qo'llanilishi: baxsda o'quvchilarning faol ishtiroki ta'minlanganda; muammoni xal qilishda moxirlikka o'rgatishda; fikrni anik va qisqa ifodalashga imkon berilganda. Afzalligi: o'quvchilarni baxslashishga o'rgatadi; munozara madaniyatiga o'rgatadi; asoslab berish malakasini oshiradi[5].

Demak, yuqoridagilarni tajribada qo'llab, o'rganib, o'quvchilarning ko'nikma, malaka me'yorini quyidagicha belgilash mumkin:

1. Nimani o'qidim? (o'qiganda) - 10 %
2. Nimani eshitdim? (eshitganda) - 20 %
3. Nimani ko'rdim? (ko'rganda) - 30 %
4. Nimani eshitdim va ko'rdim? - 50 %
5. Muxokama, baxs-munozara - 70 %
6. Shaxsan o'zim bajardim - 80 %
7. Ustoz bilan birga bajardim - 90 %

Xulosa. Yuqoridagilardan xulosa qilib shuni aytish mumkinki, innovatsion usullarni qo'llab dars o'tilganda sinfda, o'zlashtirmaydigan o'quvchi qolmaydi. Deyarli barcha o'quvchilar dars jarayoniga jalb etilib, ularning darsga qiziqishlari ortadi. O'quvchilarning kelgusida mustaqil bilim olishlariga, xunar o'rganishlariga imkon yaratiladi.

ADABIYOTLAR

1. Ж.Г.Йулдошев, С.А.Усмонов. «Педагогик технология асослари» Тошкент 2004 й. 140 бет
2. «О'quvчиларга билим беришда инновацион усуллардан фойдаланиш» Тошкент, 2004 й.
3. Sercu L. Bandura E. Castro P. Davcheva L. Ryan P. Foreign Language Teachers and Intercultural Competence: An International Investigation. 2005.
4. Махмудов Қ.Ш.О'. "О'рганилаётган хорижий тил та'лимида о'quvчининг маданиятлараро компетентлиги". 2022 й. 846-857 б.
5. У.Қ Толипов. М.С.Усмонбоев "Педагогик технологияларни татбиқий асослари" 2005 й
6. Б.Ходиев. Л.Голиш. Мустақил о'quv фаолиятини ташкил этиш услуб ва воситалари Тошкент 2006 й

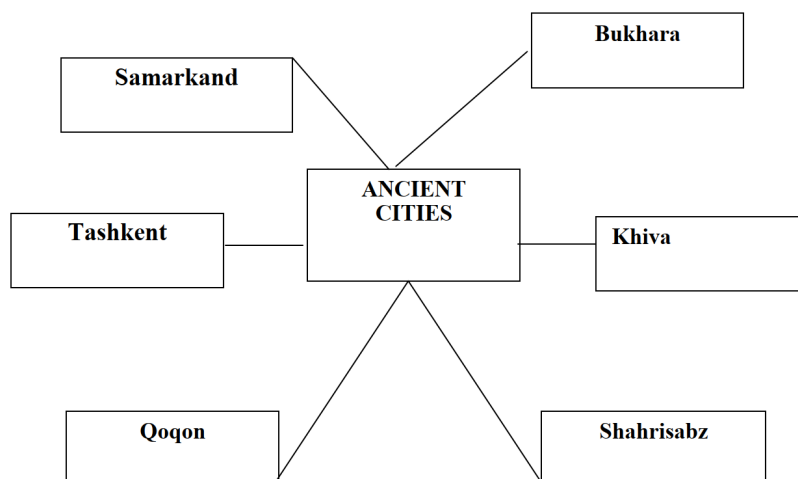
TASVIRIY SAN'AT O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

*Azimova Muxayyo Barotovna,
Tasviriy va amaliy san'at kafedrası dotsenti, Buxoro*

ANNOTATSIYA. Ushbu maqolada tasviriy san'at fani, pedagogik va axborot texnologiyalaridan foydalanishga qiziqish, ta'lim jarayonida interfaol metodlar va innovatsion darslar, o'qitishning noan'anaviy usullari, tabaqalashtirish, guruhlarda ishlash, suhbat, muhokama, ma'lumotlar bazasi, "Aqliy hujum"., "Klaster-tarmoq", "Kungaboqar", "Bumerang", "Muzey", "Taqqimot-taqqimot" kabi usullar mazmun mohiyatidan kelib chiqqan holda – bolaning e'tiborini jalb qilish, zeriktirmaslik, birgalikda ishlash., darslarni rag'batlantirish, o'z fikrlarini o'rtoqlashish, solishtirish, samimiy bahs-munozarani kiritish, faol ishtirokni rag'batlantirish tamoyillari bo'yicha yaxshi natija berishi.

Kirish Tasviriy san'at fani ham umumiy o'rta ta'lim maktablarining boshqa fanlari kabi o'quvchilarni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash, ularni komil inson qilib shakllantirishga xizmat qiladi. Tasviriy san'at insonning ichki ma'naviy kechinmalarini, fikr-mulohazalarini, kayfiyatlarini, tabiiy go'zalliklarini turli rang va shakllar obrazi orqali ifodalaydi. O'qituvchi o'quvchilarning ma'naviy-axloqiy, badiiy madaniyatini yuksaltirishda turli usul, shakl va vositalar orqali o'z maqsadiga erishish uchun darsining ta'sir kuchidan foydalanishi mumkin. Bugungi kunda ta'lim jarayonida yangi pedagogik va axborot texnologiyalari, interfaol metodlar, innovatsion darslardan foydalanishga qiziqish ortib bormoqda. Buning asosiy sabablaridan biri shundaki, an'anaviy ta'lim shu paytgacha o'quvchilarni faqat tayyor bilim olishga o'rgatgan bo'lsa, zamonaviy texnologiyalar ularni izlashga, mustaqil o'rganishga, tahlil qilishga, hatto o'zicha xulosa chiqarishga o'rgatadi. Hozirgi vaqtda zamonaviy metodlardan foydalangan holda dars o'tish o'qituvchidan mahorat va ijodkorlikka intilish, shu orqali ta'lim rivojiga hissa qo'shishni talab etadi. O'qitishning noan'anaviy usullarini qo'llash orqali iqtidorli o'quvchilarni aniqlash, bo'sh o'quvchilardan o'ziga ishonch muhitini yaratish, sinfda o'quvchilar o'rtasida do'stlik, o'zaro mehr-oqibat, hamfikrlikni shakllantirish. Yangi pedagogik texnologiyalar va interfaol usullardan foydalanishda o'qituvchi birinchi navbatda ushbu texnologiyalarning maqsadi, mazmuni, qo'llash usullari, shartlari bilan tanishadi, so'ngra ularni o'z darslarida to'liq, qisman yoki qisman qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi. ularning predmetining uslubiy xususiyatlari haqida. Noan'anaviy mashg'ulotlar darsning sifati va samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Tabakalanish, guruhlarda ishlash, suhbat, munozara, ma'lumotlar bazasi, "Aqliy hujum", "Klaster-tarmoq", "Kungaboqar", "Bumerang", "Muzey", "Taqqimot-taqqimot" kabi usullar o'ziga xos mazmunga ega. tashqariga -bola e'tiborni jalb qila oladi, zerikmaydi, uyg'unlikda ishlaydi, darsni rag'batlantiradi, o'z fikrini boshqalarning fikri bilan taqqoslaydi, samimiy muhokamaga kirishadi, faol ishtirok etishga undaydi. Tasviriy

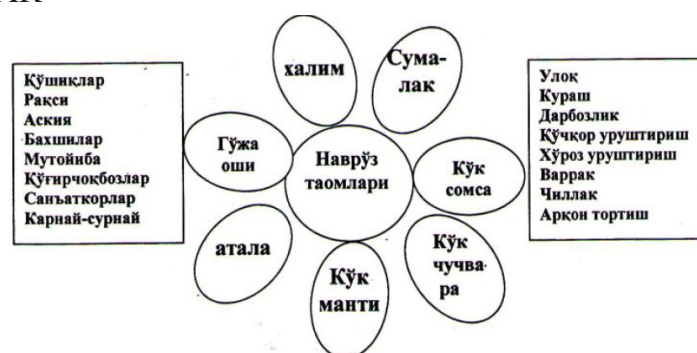
san'at darslarida nazorat ishida, tashkiliy qismda, uyga vazifa so'rashda, yangi mavzuni mustahkamlash va takrorlashda, o'quvchilar o'zlashtirgan BKMLarini aniqlashda interfaol usullardan foydalanish mumkin. Aqliy hujum usuli «Aqliy hujum» atamasi inglizcha «Brenstorming» so'zidan olingan. «Brain» - miya, «Sterling» - hujum, bo'ron, hayajon. Bu uslubning «aqliy hujum» deb atalishi uning asl ma'nosini ochib beradi, lekin uni «aqliy hujum» deb atash o'rindir. Bu texnologiyadan tasviriy san'at darslarida foydalanish mumkin. Masalan, yaqin va uzoq mavzular tezkor savollar shaklida beriladi, qisqa javoblar o'quvchilar xotirasini mustahkamlaydi, darsda berilgan bilimlarni charxlaydi, ko'nikma va malakalarni rivojlantiradi. Talabalar zukkolik va topqirlik bilan ajralib turadi. «Taqdimot» usuli Taqdimotda har bir talabani ishining taqdimoti orqali baholanadi. O'qituvchi ishtirokchilarning faoliyati, bilimlari va yutuqlarini taqdim etish uchun shart-sharoit va ahamiyat yaratadi. O'z ishini ko'rsatish orqali o'quvchi bilimlarni egallash, xato bilan o'rganish, o'z-o'zini boshqarish kabi fazilatlarga ega bo'ladi. Taqdimotda qilingan taqdimotning muvaffaqiyati, fikr va g'oyalarning yangilanishi, erkin fikrning rivojlanishi, tinglovchilar xulosasi, uning yutuq va kamchiliklarini o'quvchi bilib oladi. Choraklik nazorat ishlarida tashkil etilgan o'quvchilarning ijodiy «Ko'rgazmasi» bu usulning ahamiyatini ko'rsatadi. Sababi, o'quvchilarning chorak davomida egallagan ijodiy, amaliy va nazariy bilim, ko'nikma va malakalarini «Taqdimot» usuli orqali aniqlash qulayroq va ijobiydir. «Tarmoqlar» yoki «Klaster» usuli G'oyalarni tarmoqqa ajratish - bu o'quvchilarga har qanday mavzuni chuqur o'rganishga yordam beradigan va mavzu bilan bog'liq tushuncha yoki aniq g'oyalarni erkin va ochiq birlashtirilgan ketma-ketlikda tarmoqqa o'rgatish uchun pedagogik strategiya.

Tematik tarmoq quyidagi tarzda tashkil etilgan.

1. Mavzu bo'yicha xayolga kelgan har qanday fikr bir so'z bilan ifodalanadi va ketma-ket yoziladi.
2. Fikrlar tushuncha yozishda davom etadi.
3. «Sumalak». Tanlangan mavzu asosida doskaga kompozitsiyaning

eskizi chiziladi. Bunda 1-reja, 2-reja, istiqbol, raqamlar fazoviy joylashuv, xarakterli vaziyatlar, fon, rang, yorug'lik-soya kabi tasviriy elementlarga e'tibor beriladi. "Kungaboqar" texnologiyasi mavzusini mustahkamlash. Talabalar guruhlariga bo'lingan. O'qituvchi har bir guruhga mavzuga, bitta masalaga yoki asosiy masalaga qarab bitta masala qo'yadi. Har bir guruh kungaboqar yasaydi, uning o'rtasiga aylana qo'yadi va barglarni bir-biriga yopishtiradi. Mavzuga qarab barglarga yozilgan javoblar aylana bo'ylab yopishtiriladi. (Etarli miqdorda qog'oz varaqlari oldindan tayyorlanishi kerak). Javoblar oshgani sayin, vaqt o'tishi bilan «Muammolar guli» guruhlari o'sishda davom etadi. 1-guruh. "Navro'z bayrami". 2-guruh. "Milliy sport turlari va xalq o'yinlari". 3-guruh. «Navro'z taomlari». Masalan: Samarqand Qo'qon Toshkent Buxoro Xiva Shahrisabz QADIM SHAHARLAR

Savol-javobda faol ishtirok etgan o'quvchilar rag'batlantiriladi. So'ngra ijodiy faoliyatga yo'naltirilgan o'quvchilar o'zlari tanlagan epizodik variant asosida mustaqil ravishda "Navro'z bayrami" kompozitsiyasini ishlab chiqadilar. Kezi kelganda shuni aytish kerakki, bugungi o'quvchilar XXI asr farzandlaridir. Hozirgi globallashuv, fan-texnika taraqqiyoti davrida oddiy dars bilan o'quvchilarni darsga jalb etish tobora qiyinlashib bormoqda. Bu esa har birimizdan darslarimizni yanada samarali va samarali o'tkazish uchun yangi pedagogik texnologiyalar va interfaol usullar, zamonaviy axborot texnologiyalari – internet, kompyuter, multimedia, slaydlar, proyektorlardan foydalanishni talab etadi. Shundagina har bir o'qituvchi o'z maqsadiga erisha oladi.

ADABIYOTLAR

1. Azizxo'jaeva N. O'qituvchilar malakasini oshirish texnologiyasi. T.: TDPU, 2000.
2. Mahmudov M. O'quv materiallarini didaktik loyihalash tizimi. «Pedagogik mahorat», 2002, 3-son,
3. Tolipov O', Usmonboeva M. Pedagogik texnologiyalarning amaliy asoslari – T.: Fan, 2006.
4. www.bilimdon.uz www.ziyounet.uz.

Журнал Оммавий ахборот воситаси давлат рўйхатидан 2020 йил 6 октябрда ўтган.

Журнал ҳар ойда бир марта ўзбек, рус ва инглиз тилларида нашр этилади.

Журналнинг ҳажми 60x84, 1/8, А-4;

«Ta'lim va innovatsion tadqiqotlar» халқаро илмий-методик журнали 2020 йил октябрдан нашр этилмоқда.

Педагогика, психология, филология ва тилшунослик, математика, физика ва механика, техника фанлари, табиатшунослик, тарих ва фалсафа, туризм ва иқтисодиёт, ахборот коммуникацион технологиялари, география соҳалардаги илмий ва илмий-услубий материалларни ўз ичига олади. Нашр қилинган материаллар муаллифлари Ўзбекистон Республикаси ҳамда яқин ва узоқ хорижнинг етакчи олимлари, тадқиқотчи-изланувчилари.

Журналнинг калит сўзлари:

Олий педагогик таълим назарияси ва амалиёти; умумий ва махсус педагогика ва психология, педагогика ва инновация, интеграция, Ўзбекистон, Россия ва хорижий мамлакатларнинг таълим тизими; таълим жараёни; кўп маданиятли ва минтақавий таълим; III Ренессанс, XXI асрдаги таълим; таълим ва тарбия соҳасидаги миллий ва кадрият устуворликлари; таълим сифатини мониторинг қилиш; узлуксиз педагогик таълим тизими; таълим дастурлари; умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимининг давлат таълим стандартлари; ўқитувчиларни тайёрлаш тизимидаги таълим технологиялари.

Гувоҳнома рақами № 8882
Бош муҳаррир: Б.Б.МАЪМУРОВ

Босишга рухсат этилди 20.12.2023. Буюртма №7347.
«Бухоро вилоят босмахонаси» МЧЖда чоп этилди.

ISSN 2181-1717 (E)

9 772181 171701

ISSN 2181-1709 (P)

9 772181 170902

